Εισαγωγή στην Python

7

ΤΜ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΠΘ

Copyright

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό προσφέρεται ελεύθερα υπό τους όρους της άδειας Creative Commons:

• Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 3.0.

Για να δείτε ένα αντίγραφο της άδειας αυτής επισκεφτείτε τον ιστότοπο https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/

Στ. Δημητριάδης, 2015

Περιεχόμενα

- Λεξικό: τα Βασικά χαρακτηριστικά
- Δημιουργία Λεξικού
- Συναρτήσεις & Μέθοδοι Λεξικού
- <u>Πλειάδα (Tuple)</u>

Dictionary

Λεξικό

Λεξικό

τα βασικά χαρακτηριστικά

Dictionary

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}

(Key: value)
```

- Key-value sequence: Ακολουθία κλειδί:τιμή
  - Ένα λεξικό είναι μια ακολουθιακή δομή από ζεύγη κλειδί:τιμή
  - Γράφεται μέσα σε άγκιστρα { }
- Mapping: Δομή αντιστοίχισης
  - Κάθε **κλειδί αντιστοιχείται σε μία τιμή** και κάθε τιμή προσδιορίζεται με βάση ένα **κλειδί (key)** και <u>ΌΧΙ</u> αριθμητικό δείκτη
  - Πχ. 'GR' είναι το κλειδί (key) που προσδιορίζει την τιμή 'Greece'
- Αναφορά σε τιμή: Η αναφορά σε κάποια τιμή λεξικού γίνεται χρησιμοποιώντας το κλειδί περικλειόμενο σε αγκύλες (προσοχή: όχι άγκιστρα)

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>> di['GR']
'Greece'
```

Dictionary

Άλλες ιδιότητες

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}

(Key: value)
```

- Un-ordered: Αταξινόμητη
  - Το Λεξικό είναι μια αταξινόμητη (unsorted) συλλογή δεδομένων Δεν ταξινομείται
- Heterogeneous: Ανομοιογενής
  - Μπορεί να περιλαμβάνει δεδομένα διαφορετικού τύπου
- Mutable: Μεταλλάξιμη
  - Είναι **μεταλλάξιμη** δομή (mutable): δηλ. τα δεδομένα της μπορούν να μεταβληθούν στη θέση μνήμης ('in place') χωρίς να δημιουργηθεί νέα δομή λεξικού
- Sequential: Ακολουθιακή
  - Ένα λεξικό είναι ακολουθιακή δομή και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως
     'iterable' σε μια δομή επανάληψης for

Dictionary Ζεύγη key:value -1

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>> di['GR']
'Greece'
>>> di['IT']
'Italy'

Eμφάνιση της τιμής με κλειδί 'GR'

Εμφάνιση της τιμής με κλειδί 'IT'
```

- Ένα dictionary δεν έχει συγκεκριμένη σειρά/τάξη των δεδομένων του
- Μπορούν να εμφανίζονται με διαφορετική σειρά

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>> di
{'GR': 'Greece', 'IT': 'Italy', 'SP': 'Spain'}
>>> di
{'SP': 'Spain', 'IT': 'Italy', 'GR': 'Greece'}
```


Dictionary Ζεύγη key:value -2

- Τα κλειδιά είναι μοναδικά σε ένα λεξικό δεν επαναλαμβάνονται
- Αν δηλωθεί νέο ζεύγος με **ίδιο κλειδί** τότε κρατά μόνον το **τελευταίο**

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'GR':'greece','IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>> di
{'SP': 'Spain', 'IT': 'Italy', 'GR': 'greece'}
```

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'gr':'Greece','IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>> di
{'SP': 'Spain', 'gr': 'Greece', 'IT': 'Italy', 'GR': 'Greece'}
```

- Αντίθετα οι **τιμές** μπορεί να επαναλαμβάνονται
- Μπορείτε να έχετε πολλά ζεύγη με **ίδια τιμή**

Dictionary Ζεύγη key:value -3

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>> di.keys()
dict_keys(['SP', 'IT', 'GR'])
>>> list(di.keys())
['SP', 'IT', 'GR']
>>> list(di.values())
['Spain', 'Italy', 'Greece']
```

- Μπορείτε να «απομονώσετε» τα κλειδιά και τις τιμές ενός λεξικού σε ιδιαίτερες λίστες καλώντας τις μεθόδους keys() & values() αντίστοιχα...
- ...και δημιουργώντας λίστα με τη μέθοδο list()

Dictionary Τύπος κλειδιών & τιμών

```
>>> di = {1:'Greece', 2:'Italy', 3:'Spain'}
>>> di[1]
'Greece'
>>> di[3]
'Spain'
```

- Τα κλειδιά μπορεί να είναι ακέραιοι
- Γενικά ως κλειδί σε ένα λεξικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάθε τύπος που είναι **αμετάλλακτος (immutable)**, όπως: αλφαριθμητικά, ακέραιοι, ομάδες
- Αντίθετα οι τιμές μπορεί να είναι **οποιουδήποτε** τύπου

```
>>> D = \{ 'spam': 'SPAM', (7,8):15, 100: [1,2,3] \}
>>> D
{100: [1, 2, 3], (7, 8): 15, 'spam': 'SPAM'}
```


ΤΜ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΠΘ

Δημιουργία Λεξικού

Dictionary

α) Δημιουργία με ανάθεση

κλειδιού:τιμής (key:value)

```
di = \{\}
di['GR'] = 'Greece'
di['IT'] = 'Italy'
                                    Αρχικοποίηση (κενό dict)
di['SP'] = 'Spain'
                                    Δημιουργία του dictionary 'di' με
print (di)
                                    ανάθεση τιμής (δημιουργία ζεύγους
                                    key:value)
                                    Εμφάνιση
>>>
{'GR': 'Greece', 'IT': 'Italy', 'SP': 'Spain'}
>>>
```

Dictionary β) Δημιουργία με τη dict() -1/2

```
lista = [('GR','Greece'),('IT','Italy'),('SP','Spain')]
di = dict(lista)
print(di)
```

 Μια λίστα δυάδων (list of tuples) μπορεί να μετατραπεί σε λεξικό με χρήση της συνάρτησης dict() όπως φαίνεται στο παράδειγμα

```
>>>
+{'IT': 'Italy', 'SP': 'Spain', 'GR': 'Greece'}
>>>
```


Dictionary β) Δημιουργία με τη dict() -2/2

```
di = dict(GR='Greece', IT='Italy', SP='Spain')
print(di)
```

- Η dict() μπορεί να πάρει ως όρισμα και μια σειρά από απλές εντολές ανάθεσης ώστε να δημιουργήσει το αντίστοιχο λεξικό
- Παρατηρήστε ότι στην περίπτωση αυτή τα κλειδιά εμφανίζονται ως απλά ονόματα μεταβλητών (όχι σαν αλφαριθμητικά μέσα σε εισαγωγικά)

Dictionary γ) Δημιουργία με 'περιγραφή'

(dictionary comprehension)

```
key_list = ['GR', 'IT', 'SP']
val_list = ['Greece', 'Italy', 'Spain']

di = {key_list[x]:val_list[x] for x in range(3)}
print(di)
```

- Το λεξικό μπορεί να δημιουργηθεί και με 'περιγραφή' (comprehension) κατ' αναλογία με την περιγραφή λίστας
- Στο παράδειγμα 'περιγράφεται' η αντιστοιχία *κλειδιού:τιμής* με βάση τις λίστες key_list & val_list

Λίστα & Λεξικό: Συνδυασμοί

Συνδυάζοντας Λίστα και Λεξικό

- Συνδυάζοντας λίστα και λεξικό μπορείτε να δημιουργήσετε σύνθετες και εξαιρετικά ευέλικτες δομές για κάθε είδος υπολογιστικού προβλήματος που αντιμετωπίζετε
- Ακολουθούν τρία χαρακτηριστικά παραδείγματα

(α) Λεξικό με **λίστα ως τιμή**

```
# Σχήμα DICT {Code: [CountryName, Capital, Pop]}
country = \{\}
country['GR'] = ['Greece', 'Athens', 11]
country['IT'] = ['Italia', 'Rome', 60]
country['SP'] = ['Spain', 'Madrid', 50]
for c in country:
    print(c, country[c])
while True:
    epil = input ("Κωδικός Χώρας ('q' to Quit): ")
    if epil !='q':
        print(country[epil])
    else:
        break
```

 Οι τιμές του λεξικού country είναι λίστες με τα στοιχεία της κάθε χώρας

(β) Λεξικό με λεξικό ως τιμή

```
Οι τιμές του λεξικού
# DICT {Code:{CountryName:, Capital:, Pop:]}
                                                   country είναι λεξικά με τα
country = {}
                                                   στοιχεία της κάθε χώρας
country['GR'] = {'Name':'Greece',
                  'Capital':'Athens',
                                                  Προσέξτε τον τρόπο με τον
                  'Pop':'11 milions'}
                                                   οποίο γίνεται αναφορά
country['IT'] = {'Name':'Italy',
                                                   στα στοιχεία αυτών των
                  'Capital': 'Rome',
                                                   λεξικών:
                  'Pop':'60 milions'}
country['SP'] = {'Name': 'Spain',
                                                   (α) με το αλφαριθμητικό
                  'Capital':'Madrid',
                                                   κλειδί
                  'Pop':'50 milions'}
                                                   (β) με μεταβλητή τύπου
for c in country:
                                                   αλφαριθμητικού
    print(c, country[c])
while True:
    epil = input ("Κωδικός Χώρας ('q' to Quit): ")
    if epil !='q':
        print(country[epil]['Name']) 
        key2 = input("Search 'Capital / Pop': ")
        print(country[epil][key2]) _
    else:
        break
```

(γ) Λίστα με στοιχεία λεξικά

```
import pprint
country={}
country['GR'] = {'Name':'Greece',
                'Capital':'Athens',
                'Pop':11}
country['IT'] = {'Name':'Italy',
                'Capital':'Rome',
                'Pop':61}
country['ES'] = {'Name':'Spain',
                'Capital': 'Madrid',
                'Pop':46}
# Construct a list with dictionary items
Europe=[country[k] for k in country]
pprint.pprint(Europe)
# Indexing: [Integer] [Key], for example:
print(Europe[0]['Capital'])
# Print country name and capital city
for c in Europe:
    print('Country: ',c['Name'],'\tCapital: ',c['Capital']) python
```

Λίστα & Λεξικό: Σύγκριση

Υλοποίηση Λεξικού: Hash table

- Δύο ευέλικτες δομές της Python
- Λίστα: δεικτοδοτημένη δομή (indexed) που αντιστοιχεί τιμές σε θέσεις. Μπορεί να είναι ταξινομημένη (sorted)
- Λεξικό: δομή αντιστοίχισης (mapping) (ακολουθιακή μεν αλλά αταξινόμητη) που αντιστοιχεί κλειδιά σε τιμές (μέσω μιας συνάρτησης κατακερματισμού hash table). Δεν ταξινομείται (un-sorted)
- Ένα λεξικό συχνά είναι δομή με **περισσότερο νόημα και λογική** για τον άνθρωπο-χρήστη

Παράδειγμα

```
>>> L = ['Greece', 11, ['Athens', 'Salonica']]
>>> L[0]
'Greece'
>>> L[1]
11
>>> L[2][1]
'Salonica'
```

```
>>> D = {'Country':'Greece', 'Population':11, 'Cities':['Athens', 'Salonica']}
>>> D['Country']
'Greece'
>>> D['Population']
11
>>> D['Cities']
['Athens', 'Salonica']
```

- Η ίδια «εγγραφή» υλοποιημένη με λίστα (επάνω) και λεξικό (κάτω)
- Η διαχείριση των δεδομένων στο λεξικό με τη χρήση κλειδιών μπορεί να είναι περισσότερο κατανοητή

Λίστα vs. Λεξικό

- Στην πράξη τα Λεξικά προτιμούνται στις εξής περιπτώσεις:
- Δομές δεδομένων με ετικέτα, κατάλληλες για γρήγορη αναζήτηση με μνημονικά κλειδιά (ονόματα) (σε αντίθεση με την πιο αργή διαδικασία γραμμικής αναζήτησης σε λίστα)
- 2. Αραιές (sparse) συλλογές δεδομένων σε "αυθαίρετες" θέσεις

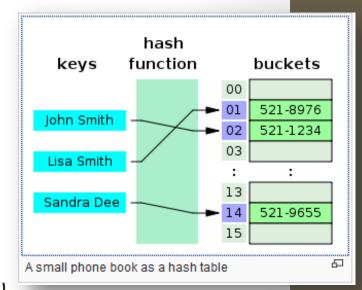
```
\Pi \chi. D = \{\}
     D[99] = 'spam'
Πχ. table = {1975: 'Holy Grail',
               1979: 'Life of Brian',
               1983: 'The Meaning of Life'}
```


Dictionary Πίνακας κερματισμού

- Τεχνικά ένα λεξικό υλοποιείται μέσω ενός **πίνακα** κερματισμού (hash table)
- Ένας πίνακας κατακερματισμού χρησιμοποιεί μια συνάρτηση κερματισμού (hash function) ώστε να αντιστοιχίσει ένα σύνολο κλειδιών (keys) σε ένα πίνακα τιμών (values ή buckets)
- Το πλεονέκτημα αυτής της τεχνικής είναι ότι ο προσδιορισμός ενός δεδομένου για διαχείρισή του (πχ. εισαγωγή, αναζήτηση και διαγραφή) γίνεται σε σταθερό χρόνο, δηλαδή είναι της τάξης O(1)
- Αντίθετα σε μια δεικτοδοτημένη δομή όπως πχ. η λίστα, ο προσδιορισμός ενός δεδομένου γίνεται με χρόνο ανάλογο προς το πλήθος η των στοιχείων της λίστας, δηλ. είναι της τάξης O(n)

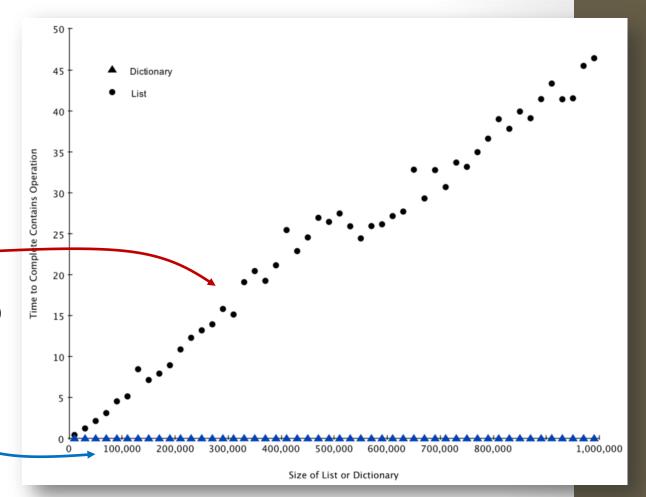

Σύγκριση χρόνου αναζήτησης με τον

τελεστή 'in'

Καθώς αυξάνει το πλήθος στοιχείων (οριζόντιος άξονας) αυξάνει γραμμικά ο χρόνος αναζήτησης στη λίστα (O(n)) ενώ μένει σταθερός στο λεξικό (O(1))

Πηγή: Problem Solving with Algorithms and Data Strutures

Παράδειγμα: Χρόνος αναζήτησης σε Λίστα & Λεξικό

```
import time
lista = [i for i in range(1000001)]
n key = ['n'+str(i) for i in lista]
di = {n key[i]:lista[i] for i in lista}
n = int(input('Number: '))
n \text{ key} = 'n' + str(n)
start = time.time()
print(lista[n])
stop = time.time()
print('List time = ',stop-start)
start = time.time()
print(di[n key])
stop = time.time()
print('Dict time = ',stop-start)
```

 Τρέχοντας τον κώδικα μπορείτε να συγκρίνετε τους χρόνους που χρειάζεται για να εντοπιστεί κάποιο στοιχείο σε Λίστα και σε Λεξικό

Συναρτήσεις & Μέθοδοι Λεξικού

keys() & values()

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'IT':'Italy', 'SP':'Spain'}
>>>
>>> di.keys()
dict_keys(['GR', 'IT', 'SP'])
>>>
>>> list(di.keys())
['IT', 'GR', 'SP']
>>>
>>> sorted(di.keys())
['GR', 'IT', 'SP']
```

- Η di.keys() επιστρέφει τα κλειδιά (όχι ταξινομημένα)
- Η list(di.keys) επιστρέφει λίστα κλειδιών (όχι ταξινομημένα)
- Η sorted(di.keys()) επιστρέφει ταξινομημένη λίστα κλειδιών
- Αντίστοιχα μπορείτε να χειριστείτε τις τιμές (values) του λεξικού καλώντας τη μέθοδο values()

get()

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'SP':'Spain', 'IT':'Italy'}
>>> di.get('GR')
'Greece'
>>> di.get('USA', 'No such key')
'No such key'
```

- Η **get()** επιστρέφει την τιμή (value) ενός κλειδιού (key)
- Αν δεν βρεθεί το κλειδί επιστρέφει 'None' ή κάποιο αλφαριθμητικό που μπορούμε να προκαθορίσουμε (όπως στο παράδειγμα το 'No such key')

```
>>> di['USA']
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#21>", line 1, in <module>
    di['USA']
KeyError: 'USA'
```

• Το πλεονέκτημα χρήσης της **get()** είναι ότι <u>δεν</u> προκαλεί σφάλμα KeyError αν το συγκεκριμένο κλειδί δεν υπάρχει

in

```
di = {'GR':'Greece', 'SP':'Spain', 'IT':'Italy'}
if 'FR' in di:
    print('Xώρα: ', di['FR'])
else:
    print('Ανύπαρκτη Χώρα')
```

- Ο τελεστής in ελέγχει αν περιλαμβάνεται το κλειδί 'FR' στα κλειδιά του directory di
- Επιστρέφει true / false ανάλογα με το αποτέλεσμα της αναζήτησης

len()

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'SP':'Spain', 'IT':'Italy'}
>>> len(di)
3
```

• H len() επιστρέφει το πλήθος των ζευγών key:value που περιλαμβάνονται στο dictionary

items()

- H items() επιστρέφει λίστα ζευγών key:value (δομή πλειάδαςtuple)
- Ο απαριθμητής it είναι δομή πλειάδας (tuple) δύο στοιχείων
- Ο κώδικας θα μπορούσε να γραφεί και όπως παρακάτω:

```
for code, country in di.items():
    print('Κωδικός: ', code,' Χώρα: ', country)
```


for loop & dictionary

- Ένα λεξικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δομή απαρίθμησης σε ένα βρόχο for
- Στην περίπτωση αυτή προσέξτε ότι:
- (α) ο απαριθμητής παίρνει ως τιμές **μόνον** τα **κλειδιά** του λεξικού
- (β) τα κλειδιά δεν επιστρέφονται με κάποια καθορισμένη σειρά επομένως μην βασίσετε τη λογική του βρόχου επανάληψης σε κάποια υποτιθέμενη σειρά των κλειδιών στο λεξικό

del

```
>>> di = {'GR':'Greece', 'SP':'Spain', 'IT':'Italy'}
>>> del di['IT']
>>> di
{'GR': 'Greece', 'SP': 'Spain'}
```

• Ένα ζεύγος key:value μπορεί να διαγραφεί από το λεξικό με τη χρήση της εντολής **del()** όπως φαίνεται στο παράδειγμα

update()

```
di1 = { 'GR': 'Greece', 'SP': 'Spain' }
         di2 = { 'SP': 'Espana', 'FR': 'France' }
         dil.update(di2)
         print (dil)
         print (di2)
     'Espana', 'GR': 'Greece', 'FR': 'France'}
'SP': 'Espana', 'FR': 'France'}
```

- H update() "ενημερώνει" το 1º λεξικό με βάση τις τιμές ενός 2ου
- Για **ίδια** κλειδιά → Αλλάζουν οι τιμές στο 1° Λεξικό
- Για **διαφορετικά** κλειδιά ~~>~~ Προστίθενται τα ζεύγη *Κλειδί:Τιμή* στο 1° λεξικό

ΤΜ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΠΘ

copy()

```
di1 = {'GR':'Greece', 'SP':'Spain'}
di2 = {'SP': 'Espana', 'FR': 'France'}
dil.update(di2)
di3 = di2.copy()
di3['SP'] = 'Spain'
print (dil)
print (di2)
print (di3)
           {'SP': 'Espana', 'FR': 'France', 'GR': 'Greece'}
            'SP': 'Espana', 'FR': 'France'}
           {'SP': 'Spain', 'FR': 'France'}
```

- Η copy() δημιουργεί ένα νέο αντίγραφο ενός λεξικού
- Δηλ. δημιουργείται ένα **νέο αντίγραφο στη μνήμη**, άρα κάθε αλλαγή τιμής στο νέο λεξικό **δεν** επηρεάζει το αρχικό
- Στο παράδειγμα η τιμή του κλειδιού 'SP' αλλάζει στο λεξικό di3 αλλά όχι στο αρχικό di2

Δείτε παραδείγματα για τα Λεξικά:

http://www.dotnetperls.com/dictionary-python

Tuple

Πλειάδα

Tuple (Πλειάδα) Τι είναι

- Μια πλειάδα (tuple) είναι μια ακολουθιακή δομή όπως ακριβώς η λίστα αλλά με μία σημαντική διαφορά: δεν είναι μεταλλάξιμη
- Άρα, δεν αλλάζει τιμές παρά μόνον αν δημιουργήσετε ένα νέο αντίγραφο της πλειάδας στη μνήμη
  - T = (1, 2, 3)
  - T[2] = 4 # Error!
  - T = T[:2] + (4,) # OK: (1, 2, 4)
- Μια πλειάδα χρησιμοποιεί παρενθέσεις αλλά γίνεται αναφορά στις τιμές της με αγκύλες όπως και η λίστα. Πχ.:
  - T = (0, 'Spam', 2.5)
  - print(T[1])
- Μια πλειάδα είναι:
- Δεικτοδοτημένη (indexed) , πχ. Τ[1]
- Αμετάλλακτη (immutable)
- Ανομοιογενής (heterogeneous), πχ. T = (0, 'Spam', 2.5)
- Ταξινομημένη (ordered)

ΤΜ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΠΘ

Tuple

Ιδιότητες

- ()
- T = (5,)
- T = (5, 'Spam', 8.3, 12)
- T = 5, 'Spam', 8.3, 12
- T = ('Bob', ('dev', 'mgr'))
- T = tuple('spam')
- T[i] T[i][j]
- T[i:j] len(T)
- T1 + T2
- T * 3
- for x in T: print(x)
- 'spam' in T
- [x ** 2 for x in T]

Κενή πλειάδα

Πλειάδα με ένα στοιχείο

Πλειάδα με τέσσερα στοιχεία

Παρόμοια (δηλ. δηλώνεται και χωρίς ())

Φωλιασμένες πλειάδες

Η **tuple()** μετατρέπει το αλφαριθμητικό σε

πλειάδα

Δεικτοδότηση

Τομή, Μήκος πλειάδας

Συνένωση (Concatenate)

Πολ/σμός με ακέραιο (repeat)

Επαναληπτική δομή,

'Ανήκειν' (membership)

Περιγραφή Πλειάδας (Comprehension, συμπερίληψη)

ΤΜ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΠΘ

Tuple

Χρήση

- «Σταθερότητα»: ως λίστες με «σταθερές» τιμές (immutability)
  - Πχ. περιγραφή των χρωμάτων -μοντέλο RGB- ως τριάδα τιμών
  - BLACK = (0, 0, 0)
  - WHITE = (255, 255, 255)
- «Κλειδιά»: ως κλειδιά σε λεξικά (δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι λίστες καθώς είναι μεταλλάξιμες)
  - $\Pi \chi$. Matrix = {(2, 3, 4): 88, (7, 8, 9): 99}

